

Správa o výsledku kontroly výkonu správy dane za ubytovanie, hospodárnosť, efektívnosť a účelovosť použitia výnosu tejto dane v Obci Brusno

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie či mestá (obce) stanovili podrobnosti k výkonu správy dane za ubytovanie vo všeobecne záväznom nariadení v súlade so zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov. Preveriť, ako daň za ubytovanie bola spravovaná a ako bol použitý príjem z tejto dane.

Predmetom kontrolnej akcie bola účinnosť vnútorného kontrolného systému, analýza platiteľov dane, ktorí poskytovali odplatné prechodné ubytovanie, kontrola výkonu správy dane za ubytovanie, kontrola efektívnosti a účinnosti výberu dane za ubytovanie, kontrola použitia príjmov z dane za ubytovanie.

Kontrola bola vykonaná v šiestich kúpeľných miestach SR, a to v Meste Dudince, Meste Sliach, Obci Brusno, Obci Číž, Obci Kováčová a Obci Sklené Teplice za obdobie rokov 2008 a 2009.

Peňažné údaje v tejto správe sú za celé kontrolované obdobie uvedené v peňažnej mene euro, kde slovo euro bolo skloňované v texte podľa príslušnému pádu. Peňažné údaje roku 2008 uvedené v slovenských korunách boli prepočítané na euro v konverznom kurze 1 euro = 30,1260 slovenských korún.

Počas výkonu kontroly v Obci Brusno, Ondrej nad Hronom 360, 976 62 Brusno (ďalej len „obec“ alebo „správca dane“) bolo zistené:

1. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Kontrolou bolo preverené vnútorné kontrolné prostredie a kontrolné postupy pri vnútornej finančnej kontrole, ktoré upravovali príslušné ustanovenia zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Vnútornú finančnú kontrolu obec vykonávala podľa schválenej smernice na realizáciu ustanovení zákona o finančnej kontrole v podmienkach obce Brusno.

Predbežnú a priebežnú kontrolu vykonávali poverení zamestnanci obce. Následnú finančnú kontrolu vykonávala hlavná kontrolórka obce.

Hlavná kontrolórka vykonávala úlohy vyplývajúce zo zákona o obecnom zriadení.

Obec vykonala na základe poverenia starostky kontrolu dodržiavania všeobecne záväzného nariadenia o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „VZN“). Kontrola bola zameraná na daň za ubytovanie.

Na základe preverených skutočností možno vnútorný kontrolný systém považovať za účinný a jeho spoľahlivosť za dobrú.

2. Analýza platiteľov dane, ktorí poskytovali odplatné prechodné ubytovanie

V rokoch 2008 a 2009 mala obec príjem od troch platiteľov dane za ubytovanie. Ubytovacia kapacita v kontrolovanom období nebola zmenená. V roku 2008 dosiahli príjem v sume 48 198 eur a v roku 2009 v sume 62 561 eur.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že pri nezmenenej ubytovacej kapacite nastal v roku 2009 nárast výberu dane za ubytovanie oproti roku 2008 o 29,80 %, čo predstavovalo sumu 14 363 eur.

Porovnaním upraveného rozpočtu a skutočného výberu dane za ubytovanie bolo zistené, že príjmy dane za ubytovanie boli v roku 2008 splnené na 100 % a v roku 2009 boli plnené na 99,99 %.

3. Kontrola výkonu správy dane za ubytovanie

Kontrolou výkonu správy dane za ubytovanie bolo zistené, že:

- obec nepožadovala od platiteľov dane za ubytovanie aby oznámili správcovi dane začatie poskytovania odplatného prechodného ubytovania v oznámení o vzniku daňovej povinnosti uviesť zaradenie ubytovacieho zariadenia do kategórie a tried podľa platných vyhlášok Ministerstva hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“),
- jeden platiteľ dane v čase od 01.01.2008 do 02.02.2008 od niektorých ubytovaných hostí daň za ubytovanie vyberal v nižšej sume ako bola stanovená VZN, správca dane na základe podkladov predložených platiteľom dane nekonal, keď nevykonal daňovú kontrolu podľa zákona o správe daní a poplatkov a následne nevydal dodatočný platobný výmer podľa zákona o správe daní a poplatkov, ktorým by platiteľovi dane vyrubil rozdiel dane za ubytovanie,
- správca dane nevyužil možnosť podľa zákona o správe daní a poplatkov vyzvať daňového dlžníka, ktorý v lehote neodviedol vybranú daň, aby daňový nedoplatok odviedol v náhradnej lehote, pričom platitelia dane mali vybranú daň za ubytovanie odvádzať v stanovenej lehote do 10. dňa po uplynutí mesiaca podľa VZN,
- niektoré výpisy z účtu za bezhotovostné platby od platiteľa dane neboli označené tak, aby bolo možné preukázateľne identifikovať na aký účel bola platba vykonaná,
- niektoré účtovné doklady neobsahovali podľa zákona o účtovníctve podpisový záznam osoby zodpovednej za zaúčtovanie účtovného prípadu a podľa citovaného zákona označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje,
- niektoré účtovné doklady, neboli podľa zákona o účtovníctve preukázateľné, z účtovných záznamov nebolo zrejmé skutočné obdobie, ktorého sa platby týkali a účet, na ktorý sa účtovný doklad zaúčtoval.

Obec v kontrolovanom období nevykonávala podnikateľskú činnosť v oblasti poskytovania prechodného ubytovania.

4. Kontrola miery efektívnosti a účinnosti správy dane za ubytovanie a jej použitia

Cieľom kontroly výkonnosti bolo porovnať v rámci kontrolovaných miest a obcí so štatútom kúpeľných miest dosahovanú efektívnosť a účinnosť výberu dane za ubytovanie a použitia výnosu z nej na účely propagácie, reklamy a inzercie kúpeľného miesta.

Na zber a analýzu údajov boli použité doklady a dokumenty z kontroly súladu a finančnej kontroly a cielené rozhovory.

Pre túto kontrolu boli stanovené tri typy kritérií:

1. časové kritérium – vybrané ukazovatele za roky 2008 a 2009 týkajúce sa predmetu kontroly, podpoložky rozpočtovej klasifikácie 133006 Daň za ubytovanie a 637003 Propagácia, reklama a inzercia,
2. kritérium dané zákonom – zistená prax uvedená v odsekoch 2 a 3 tejto správy (spolu 6 zákonov, 2 vyhlášky MH SR a vlastné VZN),
3. vnútorné kontrolné prostredie a kontrolné procesy – zistená prax uvedená v časti 1 správy.

Efektívnosť je definovaná ako maximalizovanie výsledkov činností vo vzťahu k disponibilným verejným prostriedkom. V tomto prípade bola miera efektívnosti posudzovaná vyhodnotením zistenej praxe vo vzťahu k dodržiavaniu kritérií daných zákonom.

Účinnosť je definovaná vzťahom medzi plánovaným výsledkom činností a skutočným výsledkom činností vzhľadom na použité verejné prostriedky. Miera účinnosti bola posudzovaná vyhodnotením dosiahnutých výsledkov a zistenej praxe pri správe dane za ubytovanie.

Použitie dane za ubytovanie bolo vyhodnocované len vo vzťahu výdavkov vedených na podpoložke 637003 Propagácia, reklama a inzercia (údaj z Výkazu Fin 1-04). Jedná sa o výrazné zjednodušenie pohľadu na použitie dane za ubytovanie, detailné skúmanie použitia tejto dane by presahovalo ciele tejto kontroly.

Spracované podklady sú vyjadrené vo forme tabuliek č. 1 a č. 2 a grafov č. 1 a č.2, ktoré sú zdrojom vzájomného porovnania vo vzťahu k efektívnosti a účinnosti správy dane za ubytovanie a jej použitia.

Tabuľka č. 1 Prehľad vybraných ukazovateľov kúpeľných miest v roku 2008 a 2009

Subjekt	Rok	Podpoložka 133006 (euro)		Podpoložka 637003 (euro)		% použitia výnosu na propagáciu	Spôsob evidencie	
		rozpočet	skutočnosť ¹	celkom	propagácia		IT	ručne
Mesto Dudince	2008	238 996	254 500	241	0	0	-	A
	2009	205 802	212 663	550	353	0,17	-	A
Mesto Sliač	2008	-	97 564	77	77	0,08	-	A
	2009	-	66 138	18 050	18 050	27,29	-	A
Obec Brusno	2008	28 016	48 198	2 125	1 935	4,01	A	-
	2009	49 441	62 562	2 929	2 929	4,68	A	-
Obec Číž	2008	33	9 211 ^{1/}	177 ^{2/}	177 ^{2/}	1,92	-	A
	2009	9 226	17 601 ^{1/}	177 ^{2/}	177 ^{2/}	1,01	-	A
Obec Kováčová	2008	11 287	11 651	443	443	3,80	-	A
	2009	10 200	11 811	213	213	1,80	-	A
Obec Sklené Teplice	2008	28 373	28 373	3 544	3 544	12,49	-	-
	2009	23 572	23 572	1 078	1 078	4,57	-	-

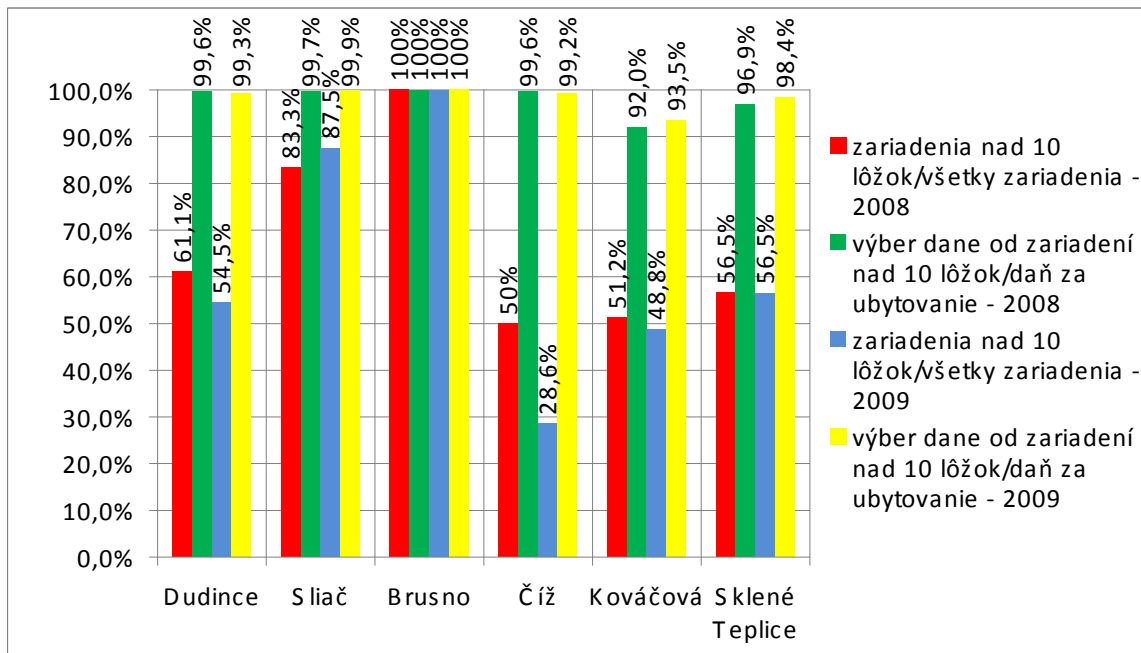
Zdroj údajov: Finančný výkaz o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy FIN 1-04, okrem obce Číž

^{1/}Z dôvodu, že obec Číž neúčtovala výnosy v tom období, kedy vznikli, do ročných príjmov dane za ubytovanie boli započítané výnosy dane, ktoré časovo a vecne súviseli s rokom 2008 a 2009.

^{2/}V obci Číž na porovnanie adekvátnosti ročných výdavkov na propagáciu a rozvoj cestovného ruchu voči ročným príjmom z dane za ubytovanie boli použité údaje z účtovných dokladov podpoložky 637004, ktoré súviseli s propagáciou obce, ale neboli správne zatriedené.

Počet poskytovateľov ubytovania v kúpeľných miestach bol od 2 do 43, často sa vyskytovali sezónni poskytovatelia ubytovania, resp. poskytovatelia s nízkym počtom lôžok. Pre získanie porovnateľných údajov vo všetkých kontrolovaných subjektoch, bol urobený výber poskytovateľov ubytovania s počtom lôžok 10 a viac.

Graf č. 1 Podiel zariadení s počtom lôžok 10 a viac a ich príjmov dane za ubytovanie na celkovom počte zariadení



Z uvedeného grafu vidieť, že vybraná vzorka poskytovateľov ubytovania predstavovala v jednotlivých kúpeľných miestach (okrem obce Číž a Kováčová) 50 a viac percent. V porovnaní výberu dane za ubytovanie, tento od vybraných poskytovateľov predstavoval 92 a viac percent. Takýto výber dane možno považovať za efektívny a účinný. Aj keď výber dane za ubytovanie v kontrolovanom období je hodnotený ako efektívny a účinný, na základe kontrolných zistení je potrebné konštatovať, že niektoré postupy pri správe dani za ubytovanie neboli vykonávané správne, a tiež, že niektoré vykonávané postupy neboli správne.

Pre kritérium dané zákonom boli vybrané zákony, ktoré definovali a upravovali kontrolovanú oblasť. Išlo o nasledovné všeobecne záväzné právne predpisy: zákon o účtovníctve (1), zákon o obecnom zriadení (2), zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku (3), zákon o správe daní a poplatkov (3), zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (4), zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (4), zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite (5), živnostenský zákon (6), zákon o hlásení pobytu občanov SR a registri obyvateľov SR (6).

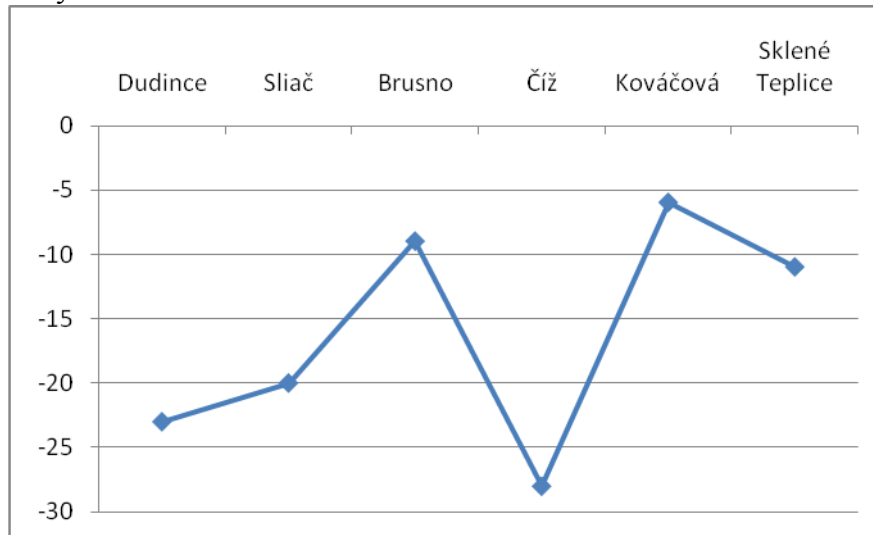
Tabuľka č. 2 Prehľad o počte odchýlok od všeobecne záväzných právnych predpisov a odporúčaní na zlepšenie stavu.

Subjekt	Počet zistení podľa zákonom daných kritérií							Počet odporúčaní
	1	2	3	4	5	6	spolu	
Mesto Dudince	3	-	4	1	-	-	8	9
Mesto Sliach	4	-	3	-	-	-	7	11
Obec Brusno	2	-	3	2	-	-	7	4
Obec Číž	2	-	6	2	1	2	13	3
Obec Kováčová	2	1	-	-	-	-	3	5
Obec Sklené Teplice	-	3	1	-	-	1	5	3

Vybrané činnosti boli pre ďalšie zovšeobecnenie ohodnotené za rok 2008 a 2009:

- plusovými bodmi, ak obec mala vlastného hlavného kontrolóra, za percentuálny podiel použitia dane za ubytovanie na propagáciu, reklamu a inzerciu, ak si plánovala a resp. aj vykonala kontrolu dane z ubytovania, vedenie evidencie správy dane za ubytovanie s využitím informačných technológií,
- mínusovými bodmi, za každé porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu, za každé formulované odporúčanie na zlepšenie stavu, za ručné vedenie evidencie správy dane, ak nebola plánovaná ani vykonaná kontrola dane z ubytovania,
- nulou, ak náklady na propagáciu, reklamu a inzerciu kúpeľného miesta predstavovali 0%.

Graf č. 2 Výsledok stanoveného relatívneho ohodnotenia



Z podkladových tabuliek a grafov je možno čerpať príklady pre použitie dobrej praxe, alebo príklady na vyvarovanie sa použitia zlej praxe v kontrolovanej oblasti.

Vyjadrené hodnoty v tabuľke ukazujú dosahovanú úroveň, zároveň aj mieru rezerv v správe dane za ubytovanie vrátane použitia výnosu z nej na účely propagácie, reklamy a inzercie kúpeľného miesta, ako aj naznačenie rezerv v efektívnosti a v účinnosti kontrolovanej oblasti.

Zhrnutie:

Kontrolou výkonu správy dane za ubytovanie bolo zistené, že správca dane:

- nepožadoval v oznámení o vzniku daňovej povinnosti podľa prílohy k VZN uviesť zaradenie ubytovacieho zariadenia do kategórie a tried,
- nevykonával daňovú kontrolu a následne nevydal dodatočný platobný výmer, ktorým by platiteľovi dane vyrubil rozdiel dane za ubytovanie podľa zákona o správe daní a poplatkov,
- nevyužil možnosť vyzvať daňového dlžníka, ktorý v lehote neodviedol vybranú daň, aby daňový nedoplatok odviedol v náhradnej lehote podľa zákona o správe daní a poplatkov.

Kontrolou účtovných dokladov bolo zistené, že niektoré účtovné doklady k podpoložke 133006 neobsahovali predpísané náležitosti podľa zákona o účtovníctve.

Kontrolou rozpočtu - podpoložky 133006 daň za ubytovanie bolo zistené, že obec nevykonala zmeny rozpočtu v priebehu príslušného rozpočtového roka rozpočtovým opatrením a nevedla operatívnu evidenciu o týchto rozpočtových opatreniach v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov:

- požiadať platiteľov dane o aktualizáciu kategórií a tried ubytovacích zariadení,
- zvážiť doplnenie VZN o identifikačný údaj k platbe dane za ubytovanie,
- prehodnotiť výšku percenta finančných prostriedkov získaných z dane za ubytovanie na propagáciu, reklamu a inzerciu obce.

Na základe výsledkov kontroly výkonnosti NKÚ SR odporúča preberať prvky dobrej praxe uplatňovanej u iných správcov dane za ubytovanie do vlastných postupov jej správy.